

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft.
Fél évre 2 ft.
Negyed évre 1 ft.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl,
Brünnen: Stern M.

Nyiltter petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A nagy vakáció közepén.

Legalább ezer ifju áll most hazánkban a váló uton. ahol keresztül-kasul szelik egymást a pályák s vezet ut jobbra is, balra is, előre is, hátra is, mindeniknek végén int valami csábító, valami vonzó tündér, de a végeredményt, a jövőnek képét nem látni be sehol emberi szemmel, véges emberi gondolkodással.

Van olyan ut is, ahol már közelből intetet egy csendes, nyugalmas otthon — igénytelen, nagy munkát bíró és tünni tudó embereknek pályabérül. Azontul mindenütt göröngyös országutakat kell megjárni, talán erőnket felülmuló akadályokat legyőzni, — de mindez akadályok megvétele, minden munka legyőzése sem biztosít még azzal, hogy életünk céljához értünk, — ha véletlenül rossz utra léptünk, ha tehetségeink, képességeinknek nem megfelelő pályát választottunk, vagy a mi még rosszabb, atyai jóindulattal, vagy anyai gyöngédséggel kényserintettünk a nem megfelelő pályára.

Ennek a vége okvetlenül katasztrófa lesz.

Csak nagy szellemek tudnak megfordulni egy rossz választott pályára delén, hogy hajlamaiknak, kitörő zsenialitásuknak érvényt szerezzenek. A középszerűek, mint a milyenek tulnyomó többségben vagyunk az életben, — sajnos, — csalódottan, lemondással állanak meg s ha nincs elég lelki erejük megállani, haladásuk a lejtő felé viszi őket, s a pályá vége elzúllás lesz.

Ezért állítjuk meg azt az ezer magyart, aki most ért el a keresztutra, a pályaválasztás előtt

Ezért szállunk a szülők, a gyámok, a jó rokonok szívébe élő lelkiismeret gyanánt. Az ifju maga döntson első sorban a pályaválasztás kérdésében. Az ő lelkét megilleti az élet, az iskola első fokain, már érez, már sejt, már kibontakozik lelkében az ösztönök, a sejtelmek, a képességek erős tudata s ha csak el nem tévelyedik s valami rendkívüli esemény nem tereli torzirányba a fejlődő lelket, már meg kell találnia az igazi ideált, a végső célznak lelkesedéssel megalkotott képzeit.

Természetesen a nevelésnek nem szabad olyanak lenni, hogy bilincsbe verje minden megnyilatkozását a képességeknek. A jól figyelő apa, anya, nevelő, már a csemetében meglátja a jövő törzsnek fejlődését s e szerint engedi fejlődni a képességeket, sőt éles szemmel helyes irányba tereli — mint a kertész, a műkor a terebélylő szélesedő lombokat sűrűsíti, nyesegeti, hogy erőteljesebb, biztosabb és teljesebb lombosodásra adjon módot a nap felé törekvő fiatal sudárnak.

Legyen a szórakozás, a játék, a pihenés idején olyan foglalkozása a fiatal léleknek, mely tehetségeit fejleszti, erősíti, új képzeteket ad neki s a meglevőket irányítja, tisztítja, finomítja.

A kit jó sorsa ilyen helyes irányu nevelés körébe helyez. — az aztán könnyen,

boldogan és lelkesedéssel léphet arra a pályára, melyhez lelke már fejlődése korában vonzódott.

Bezzeg nehezebb a dolog ott, ahol a körülmények, vagy a nehezebb helyzet, a megélhetés súlyos gondjai képezik a pályaválasztás akadályait. Itt a habozás, a bizonytalanság, az utolsó perczig tart s mig ki nincs mondva az utolsó szó, addig mindig egy ingadozó mérlegre van vetve az ifju jövője s e mérlegnek sok serpenyője s csak egy nyelve van. A serpenyők ingadoznak jobbra-balra s végre is a legyakrabban a véletlen dönti el a habozónak sorsát.

A véletlen pedig rossz tanácsadó! Azért van annyi elégedetlen ember, annyi önmagával meghasonlott kedély, annyi célját elvesztett élet.

Itt marad fenn a szülőknek, az öregebbeknek az a fenséges joga, hogy terejék a habozónak gondolatirányát helyes mederbe.

Tanácsosal, jó szóval álljanak az ifju oldalára. Mondják meg neki, hogy különböző képességek nélkül ne lépjen a lateiner pályákra, melyeken legtöbb a proletár, a boldogulni nem tudó ember. Az orvosi pályához nagyon komoly elszánás, az öntelédzőségi menő lelkesedés és roppant türelem kell. A tanári pályán csak az boldogulhat, akit nagy fények nem dagasztanak, de aki meg tud fénn szerény egzisztencia keretében, erős, szorgalmas munkával, az azért fog érni rajta. A jogi pályán a nagy tehetségek mindig érvényesülhetnek, a középszerűek pedig

T Á R C Z A.

Elhervadt a nefelejt a . . .

Elhervadt a nefelejt a keblemen,
Vele együtt szerelmemet temetem.
A ki adta nyugszik a temetőben,
Angyallá lett, — itt is az volt,
Soha el nem felejttem.

Elhervadt a nefelejt a keblemen,
Hulló könnyel pedig folyton öntöztem.
Hulló könyvek nem keltik már életre,
Elhervadt, mint az a lány
A ki adta örökre.

Elhervadt a nefelejt a keblemen,
Könyvüm sínes már — hisz kiapadt,
Nincs már mivel öntözsem,
Árva lettem, mert e földről
Menybe szállott szerelmem.

Mégis feltűzöm e hervadt virágot,
Bánatomban kikaczagom
Ezt a czudar világot.

E virágnak e földön nem volt mása,
Ez a világ arczám, szívem
Hervadását hadd lássa.

H. J.

Rendez-vous.

Rombányi Eleonora hanyagul veti magát roccco pamlagára. Igéző pongyolája hullámokban ömlik el kecses természetén. Rizsporos fürteit kaczkiasan felkötötte — menyecskésen. És most vár, lázas izgatottsággal.

Kezébe vesz egy Dumas regényt, hogy a lomha időt siettesse, da »valami« nem enged neki nyugalmat.

Két sort elolvas és — fűgén felszökik.

Az aranykötésű könyvet ráhelyezi a kerevetre és a boudoirba szalad. Toilettejét megigazítja a hatalmas állótükörben és önelégedetten mosolyogva rebegi:

— »Na, ma biztosan hódítani fogok.«

Bedob egy hasábfát a diszes kandallóba és ismételten leül a pamlagra, hogy olvasson.

Hiába! Egy mystikus sejtetem szunayadozott ott lenn, csalfa szíve egyik homályos zugában.

Minden kis neszre hideg borzongás futott végig idegein. — Töprengeni kezdett.

— »Fameuse. . . Ez a Miklós be sokáig várat magára. . . Jaj, pedig ki nem állhatom, ha egy férfi ennyit megenged magának.«

Sétálni kezd a szobában.

»En nem is értem, hogy mi szeretni való van ezen az emberen. Szépnek nem szép. Még csak nem is csinos. — Hadd tünődjem felette. . . . Enfin. . . megvan. Szellemes és kedves.«

Tovább akarta fűzni gondolatai szálait, a midőn halkan felnyilik az ajtó s beoson rajta egy fess, kifogástalan külsejű főhadnagy.

A hölgy egy pillanatra megrezzen, de csakhamar csökba fornak össze az ajkak.

— »Isten hozott — édes, aranyos . . . Muczuskám.«

És nagyobb nyomaték kedvéért minden szavát, nem — minden betűjét, czuppanás kísérté.

A főhadnagy ur comfortba helyezkedett és a pamlagon Eleonora mellett foglalt helyet.

Kéz a kézben — »tété a tété« ültek és hallgattak.

Az édes elfogultság bódító mámora nehezült felkükre. Boldogság homlót keblükben, — édeni öröm rózsái vidultak ajkaikon.

Némaság nehezült nyelvükre, mintha attól félték volna, hogy bodogságuk himes pillangója elrebbenik, ha hangjuk megmozdul.

Végre felocsudtak.

— »Tehát megkaptad a levelet, a mit komornámmal küldtem? 10 óráig együtt lehetünk, addig férjem a casinóban lesz.«

— »Hogyne. Épp a »Bárány«-ból jöttem és a kaszárnyába akartam menni, a mikor komornád megfogott és kis levélkét nyomott a kezembe. Ránéztem — rögtön megismertem a te apró gyöngybetűidet.

Mohón felbontottam és elolvastam. Képzelt-heted, mily öröm fogott el, a mikor tartalmát megtudtam.

— a kiknek nincs a hátuk mögött hatalmas rokonság, nagy vagyon, vagy protekció — rendszeren vagy elzüllemek, vagy valami kis hivatalnokságban robotolják le napjaikat.

A kibek erős munkaképesség, alkotás iránti vágy van, azoknak jó pálya nyílik a technikai tudományok valamelyikén. A mérnök, az építész, a gépész, a vegyész csak félig tudós pálya, a másik fele ennek a pályának egyenlő a kézzubonyos munkásával.

És végül a kinek nincs anyagi ereje és képessége a tudományos pályákra, az biztatott, kecsegtetőbb jövőt talál a közgazdaság terén, a hol a termelés és fogyasztás örök törvényei alapján mindig a legtöbb egész ember kell. Az okszerű gazdálkodás, az ipar, a kereskedelem manapság biztosabb kenyér akármelyik tudományos pályánál s a főelőnye az, hogy mire egész emberré lesz az ember, már biztos révnél van, míg amazokon 15 évi tanulás után kezdődik csak a harc a kenyérért.

Ezek a futó gondolatok járják át a lelünkét a vakáció közepén, a komoly megfontolás idején.

Elmondjuk okulásul az ifjuságnak, megzivilésül a szülők számára.

Gelléri Miksa,

A perlaki óvodák zárvizsgálatai.

Folyó hó 23- és 24-én tartattak meg Perlakon az óvodák évről évről vizsgálatait.

Az állami óvoda vizsgálata 23-án d. u. 3 órakor Grész Alajos elnökle, Gyürke Ilona h. óvónő vezetése az illető szülők és az intelligencia részvétele mellett nyitotta meg.

Dacára annak, hogy a perlaki állami óvodának még csak 3 hónapos múltja van, az eredmény mégis mindenkit meglepett, a mi természetesen Gyürke Ilona kisasszony érdeme, ki fáradszón odaadással működött, hogy a vezetésére bízott, még óvodát nem látogatott horvát kisdedeket nyelvünk tiszta kiejtésére megtanítsa.

24-én d. u. 4 órakor vette kezdetét a D. K. E. óvoda vizsgálata Grész Alajosné elnökle és Gróff Gizella óvónő vezetése mellett.

Hiszen tudod, hogy mennyire szeretlek... imádlak. És egy forró csókot nyomott szerelme zálogál rózsa szájacskájára.

— Ugyan, ugyan... édesem, ne lódtis, hisz akkor, ha szeretnél, már többször is itt lehetnél volna. Minden héten egyszer. Mily óriási kevés.*

Csengő kacagás követte a junói szépségű asszony szavait. Mint gerlebugás rezgett a kacagás végig a szobán.

— De mond csak Mumuskám, hát nem te vagy az oka annak? Nem te mondtad, hogy férjed gyanút táplál? hogy észrevette a te szórakozottságodat? Kérdezte okát s te elpirultál?*

— Oh, igen. Én mondtam, de azért neked nem kellett volna erre hallgatnod, hallgatnál volna inkább a szived sugallatára.*

— Hogy tudsz oly naiv lenni... Boldogok a naivak, mert... különben elnyelem a többit, hátha nem tetszenék.*

— No csak ki vele, hadd halljuk,* és megcizírogatta a barna, görög típusú főhadnagy arcát.

— Ne kíváncsiskodjál, mert a kíváncsiak nem sokáig élnek.*

— Tehát nem mondd meg? Ez utolsó szavad?*

— Ha zokon veszed siri halgatásomat, úgy vallani fogok.

— Nos?*

— ... No, mert... nem értenek a dolgozhoz.*

Valóssággal mintha angyalsereg közt jártunk-keltünk volna, úgy tűnt tel a gyermekek csoportja. Meglátott rajtuk, hogy szüleik nem kímélték költséget és fáradságot, hogy gyermekeiket izlésesen öltöztessék. Képvisele volt itt a magyar viselet minden neme és formája — kicsiben. Ott láttunk néhány iczi-piczi magyar parasztlenyecskét, az ő magyar pruszlikjuk, ingválluk és bokorugró szoknyájukkal. Amott láttunk néhány izlésesen öltöztetett kicsi szobaleánykát. Emitt egy igazi magyar parasztlenyecskét, az ő piros mellényével, lobogós ingujjával és bő gatyájával. De éppen most toppant be a bámulat méltó tárgya, kit még saját társai is körülrajongtak. Ez a kis Szabó Benkó (dr. Szabó Zsigmond fia) teljes diszmagyar huszárlöltözetben, bársonyhüvelyes karddal az oldalán. Igazi huszártípus — persze kicsiben. Szegénykének melege volt; de látott rajta, hogy azért büszkén viseli ez öltözéket. Szinte imponált a többieknek.

Az összegyülekezés után Gróff Gizella óvónő kivezette a kisdéd sereget az óvoda kertjébe, a vizsga színhelyére, hol az árnyas fák alatt bemutatva fáradozásának eredményét. Az a tiszta magyarság, azok a precisz feleletek, az az egyöntetű torna és ének valóban mindenkit csodálattal töltötte el. A kisasszony igazán hivatása magaslatán áll és bátran el lehet róla mondani, hogy kitűnő óvónő és hogy a D. K. E. méltóbb vezetőre nem bízhatta volna óvodáját.

Vizsga után a gyermekek özönát kaptak s aztán megnyitották tánczokkal a mulatságot. A közönség pedig gyönyörködött vig kedvükben. Ez alatt egy más helyen nagy sürgés-forgás volt észlelhető. Az óvoda udvarán felállított sátor-buffetben, hol a D. K. E. óvoda felügyelő-bizottságának hölgy tagjai névszerint: Grész Alajosné elnök, Böhm Sydneiné, Kovács Rezsőné, Lange Kelemené, Sipos Károlyné, ugyancsak kinálgatták a finomabbnál finomabb hideg ételeket, tésztákat és fagyaltokat, minden adagért csak 20 krajczárt követelvé. És a közönség vette egyik adagot éhsége csillapítására, másikat hazafias szempontból. Mert hát a befolyt tiszta jövedelem a D. K. E. javára fordítatik, mi ez alkalommal 71 frtra rugott. Természetesen az utolsó adagig minden elment.

— Ejnye, beh udvarias vagy. Ez aztán gentelmenhez való nyilatkozat. De nem aréhendálok. Csücsülj az asztalhoz, rögtön théat hozok... No egy puszt. — Még egyet.

Azzal sarkon fordult és libegő pongyolájában tova suhant kaczerül.

*

A vén falióra a féltizedt ütötte. Vig csevegés, harsány kacaj töltötte be az ebédlőt.

Az asztalon forró thea párolgott. A végnélkül való csicsérgés fonala egyszerre megszakadt. A ledér termézetű, csalárd, századvégi asszonyka elmerülve nézte az illanó gözt... Elrédvedt szép éjszeme. — Valami megint befréközött szívébe.

A főhadnagy ur kiszűrsölte a théat. — Ugyan miért hallgatnál el oly hirtelen? Mintha valami gonosz sejtelen daemona gyötörne.*

A menyecske zavartan felelt: — Semmi, semmi... Egyszerre éktelen gyereksírás hallatszlik a gyerekszobából.

Mintha kígyó csipte volna meg. Felugrik és csak ennyit kiált:

— Adieu... Au revoir.*

— Ö.

A D. K. E. méltó elismerést szavazhat a felügyelő-bizottság hölgytagjainak, kik, mint minden évben úgy az idén is ilyen fényes jótékonyzélú ünnepélylyel zárták be a D. K. E. óvodájának vizsgáját. Különösen Grész Alajosné mint elnök, már hetekkel ezelőtt fáradszón tevékenységet fejtelt ki, hogy ez ünnepély ne maradjon a múlt évek mögött.

Az óvoda tágas udvarát a közönség teljesen megtöltötte, az intelligencia is teljes számban megjelent. A fiatalok pedig reggelig járta a helybeli zenekar közreműködése mellett a ropogós csárdást.

Egy ilyen ünnepély — hogy Margitai szavaival éljek — »többet ér s nagyobb hatással van nemzetiségi vidékeken a hazafias érzés emelésére, mint bármily nagyszabású politikai színezetű beszéd.« És ez igaz!

H.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Dr. Ruzsicska Kálmán** kir. tanfelügyelő e hó 28-án este Csáktornyára érkezett s 29-én Kolbenschlag Béla főszolgabíróval a csáktornyai járásban folytatott a levő államcsitások ügyében tárgyalta s még ugyanazon este Zala-Egerszegré távozott, hogy részt vegyen a Zala-Egerszeg városnak jul. 30-án megtartandó képviselő-testületi ülésében, mely egy ott szervezendő önálló gazdasági ismételő iskolának feltételeit fogja megállapítani.

— **Kinevezés.** Ö Felsége a király Tüskés Dező zala-egerszegi járásbírói aljegyzőt Alsó-Lendvára albiróvá nevezte ki.

— **Esküvő.** Herczer Mór helybeli születésű, jelenleg Budapesten lakó főkönyvelő ma esküvőt örök hűséget Hochsinger Adolf bécsi kereskedő kedves leányának Ida kisasszonynak.

— **Prímicia.** Puder József paphegyi születésű kegyesrendű tanár, ki tanulmányait Kolozsvárott végezte, f. hó 24-én Szelenzén mondta első miséjét.

— **Köszönetnyilvánítás.** Muray Róbert ur a Csáktornyai építendő közkórház alapja javára ismét 15 frtot volt szives adományozni, melyért a város nevében ez uton is köszönetet mond Frasz Tamás pénztárnok.

— **Áthelyezések.** A zala-egerszegi m. kir. pénzügyi igazgatóság Babics József helybeli szemlést Simontornyára helyezte át, helyébe jön hasonló minőségben Matós Lőrincz Alsó-Lendváról. — Szigethy Mihály helybeli s Zsvoleczky János talpaczai fővigyázó kölcsönösen áthelyeztettek. — Zámbo Sándor pénzügyőr áthelyeztetett Sümegre, helyébe Richter Adolf jön ide Sümegről.

— **Tanfelügyelői látogatás a vendvidéken.** Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő július 22-én érkezett Dobronakra, hogy az ottani fűrásban folyamatba tett iskolai szervezéséről s egyéb személyi ügyekről értesülést szerezzen. Bagonyán a 3-ik tanítói állás rendszeresítése céljából tárgyalta az előjárósággal annak megállapítása miatt: nem volna-e megfelelőbb Filócson önálló iskolát nyitni. Az iskolai járulmányoknak együttesen könyveben viseltetése céljából a bagonyai iskolánál szerveztetik 3-ik, és pedig tanítónői állás. Melincz község áll. iskoláért folyamodván, kir. tanfelügyelő Szmodits Viktor járási főszolgabíróval és Wlassits Nándor tisztartóval, mint az uradalom képviselőjével helyszíni tárgyalást tartott, mely-

ben a felállítandó áll. iskola összes dologi viszonyai elbíráltattak. Cserencsócson a vele iskolailag egyesült Zsiszekszer község iskolai rendezése ügyében történt oly megállapodás, hogy a cserencsóczi r. k. iskola egyelőre államsegéllyel tovább fejlesztesse s 3 év múlva, midőn a zsiszekszeri iskola-alapvagyon kellőleg megszorodik, ezen község önálló iskolát létesít. Közép-Bisztriczén, Alsó-Felső- és Közép-Bisztriczé iskolázásának szervezése czéljából volt helyszíni tárgyalás oly megállapodással, hogy Közép- és Felső-Bisztriczé ezental is együtt tartja fenn az eddigi közép-bisztriczeyi iskolát, Alsó-Bisztriczé pedig államsegéllyel önálló iskolát nyit. Kir. tanfelügyelő júl. 25-én este Z.-Egerszegre távozott.

— **Értesítés.** Tudatjuk a t. közönséggel, hogy a kereskedelmi miniszter ur által kiadott rendelet alapján bucsu-vásár f. hó 2-án, illetve Porcziunkulakor nem lesz.

— **Kérelem.** Csáktornya nagyközség bírójára felkéri mindazon urakat, a kik a községi szabályrendelet egy példányát megkapták, hogy arra vonatkozó észrevételeiket mielőbb megküldeni sziveskedjenek, hogy a jövő hóban e tárgyban tartandó képviselőtestületi ülésen e kérdés tárgyalható legyen.

— **Jegyzői nyugdíjazások.** A megyei jegyzői nyugdíj-választmány e hó 21-én tartott ülésén Grész László csáktornyai és Kollay Lajos bottornyai közs. jegyzőket saját kérelmükre nyugdíjazta.

— **Halálozás.** Özv. Juhász Sándorné, szül. Kregár Katalin nemes-bükkösi birtokos e hó 27-én 89 éves korában elhunyt. Áldás poraira!

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kintner Róza okleveles polg. isk. tanítónőt a csáktornyai áll. polg. leányiskolához a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába segédtanítónőnek kinevezte.

— **Jegyzői értekezlet.** A perlaki járás jegyzői kara f. hó 23-án d. e. 9 órakor tartotta meg Verbanics m.-királyi jegyző elnöklete alatt, a nagyvendéglő kerti helyiségében szokott évnegyedes gyűlést. Tárgya volt: a számadások megvizsgálásán és a tagsági díjak befizetésén kívül egyelő a jegyzői kart érdeklő ügyek megbeszélése. Gyűlés után lakomát tartottak, melyen Kovács Rezső főszolgabíró és Böles Sándor szolgabírókn kívül a helybeli intelligencia köréből is számosan részt vettek.

— **Értesítés.** A helybeli kir. járásbírósnál f. hó 22-től kezdve aug. 31-ig bezárólag d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óra közt tartatnak a hivatalos órák.

— **Névmagyarosítás.** Pozderecz János letenyei lakos vezetéknévét belügyminiszteri engedéllyel Perényire változtatta.

— **Áthelyezés.** Hrebák Imre helybeli születésű, jelenleg N.-Kaniszra beosztott posta- és távirda-segédtitst is hasonló minőségben Zólyomra helyeztetett át.

— **A tüzoltóság újra szervezése.** A vármegyétől érkezett rendelet értelmében 1899. jan. hó 1-től kezdve minden ép és egészséges férfi 20 éves korától 50 éves koráig tartozik vagy tényleges tüzoltói szolgálathoz lépni, vagy magát ez alól évi 2 frt fizetésé által felmentetni.

— **Régi okmánybélyegek bevonása.** A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint a régi okirathelyegek csak f. évi szept. hó 1-ig érvényesek.

— **A Szalay-Baróti irta** millenáris nagy emlékmunka »A magyar nemzet története«, melyből most kaptuk kézhez annak 82. füzetét, máj vége felé közeledik. Most ki-

adott füzeté már a negyvenes évek nagy politikai mozgalmait írja le s egészen az 1848. évi márciusi napokig fűzi rendkívül érdekesítő előadással az akkori események fonalát. E füzetre kivételesen kevesebb illusztráció jutott ugyan, de ezt a szöveg érdekessége bőven pótolja. Füzetünket a következő képek díszítik: Ferenc József főherczeg. Apponyi György kancellár. József nádor halálos ágyán. István főherczeg nádor. Petőfi Sándor. A szabad sajtó kivívása. Petőfi a Múzeum előtt elszavalja a »Nemzeti dalt.«

— **Saját légszeszűzők minden házban.** Kintőn és rendkívül praktikus találmányról értesítjük t. olvasóinkat. Ugyanis Janisch és Társa gyára Budapesten forgalomba hozott egy légszeszűzőt, mely által minden oly épület, mint nyaraló kastély, szálloda, kávéház, vendéglő stb., ahová légszeszűző vagy villamos művek bevezetve nincsenek, — világító és fűtő légszeszűzővel ellátható. Tehát nemcsak világításra, hanem fűtés sőt műszaki czélokra is kiválóan alkalmazható. Máris nagy sikerrel használják lakások, irodák, vendéglők, szállodák stb. világítására; főző, vasaló, olvasztó vagy melegítő kályhák fűtésére; motorok hajtására és általában minden oly czélokra, melyekhez közönséges községüzem alkalmazható. A gép kezelését bárki 1—2 óra alatt elsajátíthatja, a fejlesztett légszeszűző teljesen ártalmatlan és nem robbanékony. Ezen gép által előállítva a légszeszűző nem drágább mint a közszűző. Ajánljuk az érdeklődőknek, hogy nézzék meg a technika ezen zseniális találmányát, kérjenek árjegyzéket és prospektust, melyet ingyen és bérmentve küld Janisch János és Társa légszeszűző és vízvezeték-bereendezési gyára, Budapest, VI. Csengery-utca 74.

C S A R N O K.

L E C Z K E.

Hajnalodik. Csunya a főváros hajnalodása; kopott emberek járnak az utcákon, redős arcu munkások sietnek napzámukba és topogós öreg anyókák, avagy fiatal leányok — letépt virágok — hordják széjjel az ujságokat.

Büzzel, borlehellettel teli romlott levegőjű kávéházban az üres üvegek csoportja mellett nézi a főváros hajnalodását Szabó Bertí, a miniszteri titkár. Két mellette ülő barátját nem érdekli a hajnalodás, azok már teljesen el vannak ázva Szabó Bertí nem részeg, komoran néz maga elé és tanakodik.

— Oh mikor lesz már ennek vége? Milyen hitvány és nyomorult ő, mivé lesz karrierje.

Igen, mivé lesz karrierje? Nagy jövőt jósoltak ugyanis Szabó Bertinek. Könnyelmű fiu, ki nagyon mulató, de hát jó parthiel fog csinálni s akkor sebah, megy előre, kész a karrier. Csak akkor mondták ki a komoly öreg urak, hogy Szabó Bertí pályájának vége, mikor az eljegyezte magának nővére — szabónőjét. Miből fog élni? mondták az emberek. Most adósságszinálásból él. A fizetését, azt elnyeli a pezsgő, konyak, no meg a cigány. Hiszen ma éjjel is mulatott. Igazán gyavaság, mondja magában; mikor fog ő akkor czélhoz jutni, mikor fogja ottárhoz vezetni Irén, ki bizik benne, mint Istenében. Pedig milyen gyalázatos ő, kit Irén hévvel imád. Mulat, mulat, ahelyett, hogy komolyan látna az élethez; mulat, s ha kifogy pénze: csak Irénnek ír, Irén jó és kegyes, varrótűjével szerzett garasait habozás nélkül küldi neki, a nyomorultnak.

Szabó Bertí elszomorodik. Kedvet érez, hogy egy golyót röptsen agyába. De annál kevésbbé érez kedvet a mulatás folytatásához.

— Fizetek! kiáltá rekedten.

A főpinczér odasiel, összeszámítja az

italokat. Persze sok üveg üresen lett odacsempészve az asztalhoz.

— Százhatvanhét frt. — mondá a főpinczér végre szemhunyorítás nélkül, szemtelen pófával.

— Az nem lehet! kiáltá Szabó Bertí.

— De kérem, tessék hát velem újra megcsinálni számláját.

Összeszámítják az üvegeket. Csakugyan 167 frt jön ki.

— De mi nem ittunk ennyit.

A fizetőpinczér vállait vonogatja. Szabó Bertí előveszi tárczáját, hogy fizessen. Kevés van abban, csak 117 frtot talál össze-vissza. Barátaira néz, majd megrázza őket s füllükbe kiált:

— Fiuk, adjátok ide a pénztárczatokat.

A fiuk azonban bambán vigyorognak, de nem értik a megismételt kérést. Szabó Bertí töpreng, már most mit tegyen, csak erőszakkal nem fogja elvenni pénztárczáikat? De hát akkor miképp szabaduljon e számlától? Irni fog Irénnek. Ujra? Igen, újra nyomorultságot fog elkövetni, de utóljára.

Gyorsan veti papírra a betűket és elszalasztja a pikoló fiut. A Kerepesi uttól a Bezerédi-utca nincs messze és a fiu hamar megleszi az utat. Ezalatt Szabó Bertinek mégis van ideje gondolkodni az ő nyomorultságán. Teljesen kiszípolozza azt a leányt, nem resteli néhány garasát elkérni az ő lumpolásaira, de most utóljára volt, igazán utóljára s vége lesz ennek örökre, vége.

A fiu jön vissza egy csomaggal és egy levéllel. Mindkettőt leteszi Szabó Bertí asztalára és vigyorog.

Szabó Bertí ijedt arcczal nyul a csomag után és isszonyatos sejtélem szállja meg. Nem csalódott. Jegygyűrűje, s a jegyajándékba Irénnek adott aranyóra és lánc hull ki belőle.

Visszaküldte az ő jegyajándékát! Tehát vége mindennek. Ez az egyszerű varróleány mily végtelenül szereti és meg azt is ott hagyja jellemtelenségéért. Most már igazán vége a mulatozásnak, megy haza és jön a halál, az lesz a felocsudás.

S mint a ki már végzetes tettere elhathározta magát, erőt nyerve annak végrehajtására, a levél után nyul, és bátran tépi fel azt. Ez állt a levélben:

Kedves jó Bertikém! Multkor az utolsó adtam, több pénzem nincs, de mivel szükségben vagy, im a töled kapott érték tárgyakat küldöm azon reményben, hogy te e nekem oly drága és szívemhez nőtt édes tárgyakat mielőbb visszaküldöd. Ötel Iréned.

Szabó Bertí boldogan kiált fel: Óh Istenem! Aztán odaszól a fizető pinczérnek: Itt van 117 forint, Szabó Albert miniszteri titkár vagyok a kereskedelmiben. Jöjjön oda ma délelőtt s a többi pénzt ott megkapja tőlem.

— És addig az ékszerem...

— Ne nyuljon hozzá! Kiáltá Szabó s felegyenesedett. A pinczér meghajta magát visszahúzódott. Az asztalra csempezett üres üvegek árát miért nem reszkírozhatná?

Szabó Albert pedig kirohant a kávéházból, rohant a Bezerédi utcába, fel a harmadik emeletre, hogy visszaadja Irénnek ékszerait, lába elé borulva megesküdjék, hogy ez a mulatság igazán az utolsó volt. Ime ez a leczke, a véletlenség leczkéje hatott.

Jules.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF** Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptalajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).**

Sve pošiljke se tičuć zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svako nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Trsni molj.

Trsni molj se vu jedni godini dvaput pokaže. V početku majuša dojdeju male gosenice, koje do prvoga juniuša haraju najprije drobne pupke, potlam cveta i drobne zrne.

Gosenica je od početka jako drobna, zelenkaste farbe; potlam zmazano-ružastu, ali lila-sivkastu farbu dobi, — glava njoj je uvek črna. Kad do kraja zraste, 8—10. mm. duga postane. Ovu gosenicu vu grozdu nigdar nemremo s očmi zapaziti, jer dok je mala, v pupke se zakopa, potlam pak med grozdah si s odgrizjenimi cveti i svojim pavučinom gnjezdu napravi. V gnjezdi se zdržava i z gnjezde ide kvara delat.

Do početka juliuša zraste do kraja gosenica i onda ili vu stari gnjezdi ostane, ili redko v razderku količa, ali trsa se zaprede. Zapredek je samo 6 millimetrov dugi i svetlo-barnasti.

Za dva tjedna na koncu juliuša ili v augustuše zide iz zapredka molj, koj je malo vekšni kak on, koj se v opravi zdržava. Ovoga molja lehko poznamo. Na hrbtu i na peroti imo jednu sedlasto-formu črno znamenje i na kraju gornjih perotih ima črnu

piknju. Ako si sede, peroti si vu formi hiznoga krova metne skupa.

Molj po danu pod listjom je i večer poletava, pod kojem se spari i ili več na pol odrasćene zrne, ili pak na klice zrnah nameće 80—40 jajah. Jaje su bele i samo s očima je ne moći videti.

Gosenica, koja z ove jaje zide, — dakle drugo pokoljenje molja, vu svem je spodobna onoj, koja v juniušu se zvali. V augustuše se porini na zrne i one skup zaprede. Takve zrne onda gnjiliju, ne samo zato, da su ozliedjene, nego i zato, da svakojačke gobe je zasipaju.

Prije, nego vrme bratve dojde, gosenica grozda ostavi i ili na trs, ili na količ otide, gde si mesto dela za zapredka; ovdje se zdržava kak gosenica do novembra, ili decembra, kada se zaprede.

Početka majuša, ili ako je tople protulelje, na kraju apriliša iz zapredka zide pak molj, koj jaje si v pupke nameće. Z jaje zide pak ono pokolenje, koje na protulelje cvetja kviri.

Grozdiv molj se dolazi po redko i pri nas po Magjarskim, ali kvara takvoga ipak ne dela, kak v Svajczu ili v Badenskoj.

Gde se na redko kaže, naprimer na

5—10 trsov jedna gosenica, dosta, ako je oberemo; ako ga više je, onda je špricamo. Zememo 3 kile črnoga sopuna 1½ »Zacherl« (pyrethrum) praha, i 10 litrov voda. Najprije sopona, onda praha, denemo vu vodu. Vezda ovo sve na redko napravimo tak, da 90 litrov vode zmešamo. Špricanje spravim soponom činimo. Samo one grozde špricamo, na kojih se dolazi gosenica, druge dele trsa nebantujemo.

Kad se molj roji, onda moremo hasnuvati lampaše. To je prosti lampaš, koj zvuna s keljom namazanem papirom je omotan. Večer molji, kad letaju, zašušuju se v papir i primeju se. Kad je mesečina ili deždovno vrme, nijemoći hasnuvati lampaša. V takvim vremenu je dobra lepeza, (fecher). To je tenko i široko drevo, ali debeli papir utvrđen k kleščam. Jedna stranka lepeza je namazana s lèpom tvarom. Težak s jednom stepe trsa, s drugom pak, v kojoj lepeza drži, maše proti molju, koj se vlvi na lepu. Dakle to moći i po danu včiniti.

Na protulelje, vu vremenu odkopanje trsah, moći včiniti gulenje korah. Koru, koja je počena, doli zememo, a v razdrkah šilom prepričimo zapredke. Takajše zasnažimo i i količe. Koru, i drvo zežgemo. Osobito pa-

Z A B A V A

Vieran sluga.

Veća žalost roditelje nemre zateći, kak je zatekla roditelje maloga Franceka, koji su u sredini liepe francezke zemlje, ne daleko od Pariza u jednom selu stanovali te su si tržtvom mlička, sira i putra, koje su željeznicom u varaš pošiljali, liepi imetak stekli.

Ali njihovo najveće veselje je njihov jedinac, šest godišnji Francek, dečec tak okretan kak mala veverica, sa očima kak dvie crne črešnjice, sa baršunskimi vlasi i crnomanjastim obrazčecom kak dozreli kostanj . . . jednom rieču, pravi francuzek, kakovih ima samo tam daleko on kraj Rheine.

A kad je onda Francek prvi krat blačice dobil i svilnem plavem pantlekom se opasal, i kad je svojom drvenom sabljom u vrtu pred jednostavnom kućicom sim lam marširal, kak da je pozvani da Francezku svojim junačtvom spasi, onda je otac ves blažen iz svojeg kratkog kaniša pafkal, a mati se je od veselja smijala i plakala zajedno, a Francekov kamerad, bundasti i grdi, ali prekomierno vieran pes je pred njim stal »habt Acht«, te je bil takov soldat,

kakvoga si je general Francek samo poželjeli mogel.

Ali jaj, da veselje i žalost jedno blizu drugoga tak skupa stanuju, kak da su dvojčeci!

Istoga dana su roditelji najveću žalost u svom životu doživili, a to pak se je ovak dogodilo:

Francek je u svojoj novoj opravi bil tak gizdav, da bi se najradje bil cielomu svijetu pokazal. Jerbo pak to nije bilo moguće, zadovoljil se je tim, da je roditelje prosil, nek bi ga barem k-kumu Armandu puslili, a pošto je kuća kumova od njihove bila samo deset minutah udaljena blizu jedne šumice, a dečec si je već više krat posve sam od onud znal kaj kakve slaščice donesli, to se oni nisu uzlučavali dečecovu prošnju posluhnuti.

Anda je dečec huškajuć uzduž vrtinoga plota odbezal, a glasno lajajuć ga je njegov pes sledil, roditelji pak za ruke se držeći su veselo i zadovoljno za njimi gledali.

A onda . . . onda je nastal večer, te je pastir svoje čredu dotieral domov i pospravil u navadne štale, zatim se oglasi iz bliznjeg turna zvono, koje je pozdravljalo mater zveličitelja, i onda su doletele pličice od

svih stran u grmlje i svrže, te su još jedno malo zvrgulile, kak da izgovaraju svoju večernju molitvu, a konačno su i one svoje glavice turile pod kreluti u perje i sanjale o tustih gusenical, tečnih kebrih i hrustavom konoplenom semenju.

Ah, gde je Francek tak dugo? To kum nije pametno učinil, da je dečeca do noći pri sebi zadržal! Čoviek nezna, kaj bi si mislil! — »Ah idem ja po njega!« — veli otac i otide.

Ali . . . o sveti Dionysius, Francek danas nije bil pri kumu, a včera takaj ne, a niti psa nije onde nitko videl.

I sad otac sav uzrujani, naglo sopeći beži od kuće do kuće, k-zvonaru, k školniku k plebanušu . . . ali nigde nit tora nit glasa o njegovom dietetu. — Muž se skoro nije ufal domov iti.

A mati . . . ona je na prvi pogled u licu svoga muža čitala nesreću, kad se je ov sav izvan sebe kući vratil . . . za vrtini plot se je morala obima rukama držati, za da nepadne.

Zatim zavrisne, a onda pričme svoje diete zvati, nadevajuć mu najliepša i najnježnija imena, i onda odbieži razpuštenimi vlasi po selu i prosil, da bi joj susedi hoteli

zimo, da v vremenu guljenja doli ne scuriju zapredki. Zato je dobro, da prije dela pod trse plavtu denemo, z koje zapredke lahko pobereemo.

KAJ JE NOVOGA?

Primicija.

Gosp. Puder József piarista novomešnik je prošlu nedelju v Szelenzeu služil svoju prvu mešu. Po sv. meši bil je veliki obed pri ondešnjem Veličast. Gosp. plebanušu, Kralicsu.

Penzionirani notariuši.

Varmegijjski izbor je Gospodu Grész László čakovskoga i Kollay Lajos bottornjskoga občinskoga notariuša na svoju prošnju 21-ga o. m. pensioniral.

Vumrla je.

Gospa Vd. Juhász Sándorova, rodj. Kre-gár Katarina iz Nemes-Bükkösd zvane ob-čine v fari Sv. Martin vumrla je 27-ga o. m. Pokojna zemeljska gospa živela je 89 let. Naj počiva v miru!

Oženjeni dijaki.

V ruskim z vekšne škole dijaki imaju takvu slobodčinu, da se slobodno ženiju; dakle oženjeni dijaki hodiju v školu. Novi minister školskih poslov je okružnicu (list) dal vun školskim kotarom, v kojim opominja školske vlasti, da gimnazialci višeših razredah se slobodno ženiju ako nato dobiju dopuščenje od višeše školske vlasti. Školske vlasti pak jako redko zatajiju dopuščenje, poleg toga su mnogo oženjeni gimnazialci i mladi dijaki.

Kamen v drvi.

V Berlinu (nemškim varašu) je znamenito postalo jedno drvo, koje v živinskim vrtu stoji. Drvo je 80—100 let staro, poleg šestalištnoga puta stoji i v sebi ima jednoga dosta velikoga kamena. Kamen, za kojega ne znati, odkud je došel v drvo, je skorom zarastljeni već v drvi.

Blago v morju.

Človek si niti nemre predstaviti, koliko blaga je na dnu morja. Službeno javljenje je dokazalo, da od 1855-oga do 1887. godine ne menje kak 90.158 ladje su poginule od velikih vihrov. Vu ovim dobu 23831 ljudih je v morju poginulo i ovaj broj bi još vekšni bil, ako nebi bilo družtvo na morju, koje takve nesrečne oslobadja iz vode; pod ovom vremenu su 23839 ljudi oslobodili od potopa. Jesu takve poštarske ladje, koje do millionov vrednosti zlata pelaju. Na primer 1885-oga leta poleg Afrike je vu vodu prepela ladja, koja je više jeden million vredno zlato pelala. Jedna »De Brook« zvana, englijska ladja je 1798 leta vtonula. Na njoj je bilo 100 million vrednosti zlata i srebra. Ovu ladju niti, do den denes nije moći bilo zvaditi i zasigurno za navéke v morju ostane.

Skupa vu smrt.

V Klosterneuburgu su ove dane z Duna ve dvoje žensko mrtvo telo zvadili. Ruke su njim s rubcom bile skup zvezane. Puce su jako spodobne jedna drugoj, tak, da su sigurno si sestre. Odkud su i kaj njim je ime? dosada se nezna.

Dužnik.

Iz Lemberga nam od grozovitog umorstva pišuju. Stumpf Gusztáv kadet z 45 pešičkoga regimenta je dužen bil Hochinger zvanomu bogatašu 25 forinti, i obečal je, da plati na kratkoma toga duga. Dužnik je pak zavlacil duga svojega i zato ga Hochinger prijavil opešteru. Regimentsko zapovedništvo je zaperedalo dužniku, da do juliusa 19-oga duga svojega zplati. Devetnajstoga je kadet otišel na stan Hochingera i njemu zplatil 25 forinte, prošil od njega jednoc namiru. Doklam bi Hochinger počel pisati namiru, kadet ga je strelil. Zatim je mirno dimo otišel i počekal, dok su ga vlovili.

Munjevost.

V Švajcu se nesreća dogodila s jednim mladićom. Mladić je splazil na jednu malinu, koja je poleg orsačkoga puta stala. Na drvu je bil telegrafični drot omotan. V onim

hipu, kad je mladić dosegel drot, mrtev je opal doli. Munjevost ga zaklalo.

Jeden million za gjungj.

Tavernler zvani francuz ima jeden komad gjungja, za kojega je jeden million i sto jezer forinte dal. Gjungja je najprije jeden trgovec v Arábiji imel. Kad je to taj francuz začul, odputoval je v Arábiju (Azia). Najprije samo 250.000 frte je hotel dati za gjungja. Nu za par dane je već 750.000 forinte davat; nazadnje se pogodil za 1.100.000 frte. Gjungj je vu formi jaja i dva palce dugi. Ako bi morebiti gdo hotel ga kupiti svoji zaručnici, dobi ga za još jednu cenu.

O človečjem življenju.

Ako pogledamo ljudstvo, budemo vidli, da nekoji vno ga ljeta dostigneju, a nekoji pak na kratkoma vumreju. Najduže živiju redovniki; zatim dojdeju fiskali; doktori, koji tuliko človeče življenje oslobodiju od smrti, vno go predi vmiraju, kak redovniki, ali fiskali. Željeznički službeniki do 55 let puno menje omiraju, kak zatem; a zatem željeznički činovniki i vachtari prije vmiraju kak oni, koji na locomotivu su i koji vlaka vodiju. Poljodelavci i težaki visoka leta moreju dočekati.

Gori se stal od mrtvih.

V Balaton-Edericsu se dogodil ovaj slučaj. Kis József je dugo beteguval. Jednput je tak jako zaspal, da su mislili, da je vmrl. Več su ga oblekli i plakali se nad njim, kad na jedenkrat se stane. Mrtve i nerazumne reči je počel govoriti. Nekoji su se sprestrašili i mislili su, da se kakva čuda dogodila. Bili su i takvi, koji su odmah znali, da taj človek nije vmrl, nego je samo zaspal.

Grozoviti čin jedne matere.

V Gyurityo je Jaksics Ilia žena, koja je već jednu godinu nora, ove dane grozovitoga čina napravila. Kad je s tri let starom puckom sama ostala doma, zela jeden par pušlov suhoga šibja i na sredini dvora je to vužgala. Kad je već šibje s plamnomo gorelo, hiti pucku v ogenj. Na sreću ravno

pomoći diete iskati ... mozbit je u ribnjak opalo ... mozbit ga je otrovna kača vgrizla ... mozbit je u šumi zabludil ... mozbit ... ah, ov strašen neizvestan »mozbit!«

Istina, da je roditeljem neizmerna žalost, ako nad grobom dieteta stoji u tmurnu jamu zure, te su im oči od plača sve crvene, te kada onda mala rakica u toj jami pod ruženjem grudja po njoj, na jedan krat zemljom pokrivena zgine; ali je puno veća žalost, ako posve zdravo i veselo diete samo iz nenada zgine.

Nad grobom barem more oko svete viere na drugi sviet poglednuti, i onde vidi kak angeli svoga maloga nadošloga pajdaša u zlatnoj opravi pred tronuš božanski nose i onde ljubećemu otcu sveg stvorenja predstavljaju, i tak tu nad grobom kuca sladko ufanje jednoč opet sastanka; ali kakova utieha more onoga tiešiti, komu njegovo najdragše na jedan krat zgine, a nitko nezna kam?

Da su susedi na plač materin se odmah sakupili i lampaši oboruzali, te su prošli povduč i popreku cielu šumu, polja i sienokoše, to je od njih bilo hvale vriedno, ali sve je bilo badava, jer dieteta nije nigde bilo — ono je zginulo ... — ...

U to vrijeme se je dečec plačući i hliktajući vozil na kolih pokritih zamazanom ponjavom a vierni pudel polag njega, vozili su se sve dalje i dalje prama iztoku.

Komedjaška banda, na vužu plesači, previjači, skakači i oņja zderači vozili su se iste večeri kroz šumu, jedan izmed njih je malo koračil iz kolah na polje, radi fal večerje, pak je tom zgodom toga preliepoga dečeca zgleđal, kojega je odmah kakti dobar plien, uzprkos njegovomu plaču i odporu k-kolam dovklekel. Ta družba je lahko mogla uviditi, da će se taj snažni i gibki dečec, baš tak lahko kak i njegov pudel, dati za razne unosne skoke i previjanja do mala uviezbati, te je, boječ se, da ju radi tog robljenja nebi zandari progonili, jednako se u bieć povdala.

Ovak su išli dalje i sve dalje te su već došli blizu niemačke granice.

Gde su imali odmor te su počivali, tu je bil dečec po jednom kozičavem, čoravem komedjašu u komedjaških umietnostih podučavam, on je moral na rukah stati, kopirati, se ili su ga ostali komedjaši u zrak hitali i opet rukami ulovili, a za slučaj, da nije odmah sve te umietnosti shvatil, fučkal je po zraku korbač, kojim je on čoravi

rukovodil. Niti pudel nije badava kruh jel; on je moral kroz goreće obruče skakati ili u crvenoj haljinici sa revolucionarnom kapićom na glavi, pipu pušć na dvieh nogah okolo se šetati.

Tko zna, jeli nebi Francek, makar je iz početka prekomiernu žalosten bil, svremenom svoje roditelje i domovinu bil zaboravil i konačno komedjaš postal, kak i svi ostali?!

Toga se je barem pudel bojal, jer kad je opazil, da se Francek već iz prvih predstavah, kada mu je občinstvo rukami pleskajuć povladjivalo podsmiehava, onda si je misli:

»Sad pak je skradnje vrijeme, da već jedan krat oddrapimo, drugač mi gospodari a Francekovi roditelji doma od žalosti pomru, a Francek se posve zpozabi pri tem vekivečnem pleskanju, i ... drugač se na geographičkoj mapi neću moći znajti i neću moći pravoga puta pogoditi k domu ... ovde i onak već sve po stranjsem ima duhu!«

Pak kak si je pudel u svojem viernem srdcu misli, ili bolje, kakvu misel mu je Bog u srdce vlejal, tak se je i zgodilo.

Jedne lietne noći, kad je ta ciela ko-

On hip je došla susedica gledat, da od česa on čudnovati dim, i tak je još u vremenu oslobodila pucku od smrti.

Zelene muhe.

Najnevarneša muha je zelene boje muha. Živi na verjkjenoj živini; ogifta sve kaj vgrizne. Človečeje i živinsko mrtvo telo ima vu sebi gifta, koj ako v živo telo dojde, zakole ono. Zelena muha, koja se je prije morebiti na verjkjenim psu ili stakoru hranila, vgrizne človeka ili dete. To počne srbeti, i onda čošemo a nazadnje, da se gift po celim telu od toga razširi, smrt dojde. V Debrecinu je Szabó Istvánovu vdovicu vgrizla zelena muha. Obraz njoj je otekel i za tri dana je s velikim mukami vmrla. V Hajdu-Böszörményu je Fischer Davidovu 17 let staru čer vgrizla ruke. Vezda je već i ona blizo smrti. Deca jako loviju ftičice; bolje bi napravila, ako bi takve zelene muhe tukla.

Ogiftani cukor.

Na decu nije moči zadosta paziti. V Pečuku je Ulrich zvanoga kočijaša 6 let staro dete na dvoru našlo komad cukora, i to je pojelo. Cukor je bil osipan s arzenikom za štakore, koji su se po nahižju jako spovali. Nahižje su pometali i cukor je slučajno doli opal, dete pak ga z lakovnosti pojelo, od česa je i strašnimi mukami vmrlo. Zato treba navčiti decu, da zvan reda ne jeju, i niti od drugoga lakovnosti nikaj ne zemeju a još menje ono, kaj najdeju, vu zube deneju.

Žrtva zatajene puške.

Znano je, da za puškom se mora pozrez (stibra) plaćati. Od toga se štel rešiti Dobra Mihály mladi poljodelavec iz Gyaluvara, ali na nesreću. Puška je na dva čevi bila i nju je v krušnu pečnicu skrili. Žena je kruha štela peći. Kad bi pušku s pečnice vun zela i nju doli dela, puška-koja je nabita bila — se sprožila i mladu ženu prek strelila i tak je ona s jednim jaj! krikom mrtva se skup zrušila. Puška je dva žvite skončala. Žena je noseća bila i za dva-tri dane bi rodila. Za one dva-tri forinte,

medjaška družba na tratini spavala, pričme pudel svojega gazdu po desnoj ruki pomalo drapati i to je tak dugo ponavljal te uvijek jaće drapal, dok se dečec nije probudil. Zatim je to pametno živinče pričelo ili uvijek se ogledavajuć, a kad je opazilo, da ga dečec sledi, mahalo je od veselje repom, i tak su ova dvojica putovala, pak akoprem polagano, ali ipak uvijek proti zapadu uru za urom i dan za danom. I ako se je dečec zatrudil, zavlekel se je u grmlje i onde prespal, a po hladnih noćih ga je pudel svojim bundastim tielom topil, i onda su opet išli dalje.

Friško pilo njim je pružal koj potocić ili zviranjek uzput, a komadić kruha gde koja milosrdna seljakinja, izvon toga bilo je po polju repe, pod drevljem raznog na pol zrelog voća, a po grmlju jagodja tak, da dečec nije moral do kraja zagladeti. Vier-nomu psu je u toj stvari malo gore išlo, jer repa, kisele jabuke i stadke jagode mu nisu išle u tek, pak zato je bil prinužden uzput kupe gnoja preiskavati za kostmi i lov delati na žabe i kebre.

Ovak su ova dva putovali, pudel naprvo a dečec više krat i plaćuć za njim, iz tudjinstva prama domovini te su obodva danomice bili slabiji i obnemogli, da su se već komaj napred vlekli.

kaj bi za pušku imel platiti, kakvu nesreću si učinil. Sebi žalost, ženi pak ranu smrt.

Folišni penezi.

V Tolna i okolici su već zdavnja v prometu krive banke, ali do vezda je ne moči bilo najti one, koji su je delali. Ove dane, kad bi hiže preiskali, našli su mašinu i tri, koji su je delali imenom: Ezer Jozsef kovač, Kiss József malar, i Müller Mihály. Za mašinu su pripoznali, da su nju od jednoga šlosara kupili iz Kapošvara za 600 frte. Još dale iščuju, jer misliju, da ih je još više, koji su pomagali delati banke.

Honvedski minister za male rukotvorce.

Fehérváry honvedski minister je dal na glas rukotvorski komori, da bude ovo leto s malemi rukotvorci 20 jezer parov obuće dal delati. Z med toga budeju 10 jezer parov letni šolci, a 10 jezer parov pak zimski bakanči.

Kaštiguvani trgovci.

Poljodelstva minister je nezdavnja komišju poslal v Nagy-Várad, da pregledne štacune, gde se seme trži. V osem štacunah su našli takvo deteličino i lucernovo seme, koje je puno bilo semenom zlatke. Trgovce su kaštigovali. 10 frt kaštige i stroške je imel svaki platiti.

Folišni pasuši.

Csetneki István kanas se jako trsil čim više svinje pribaviti a još bolje, da nje kam predi sroda i da si tak neke peneze pribavi. Od jednoga zemeljskoga gospona je 16 komadov svinj vkral i sprodal. Vkradnjene svinje je s tajnimi pasuši prodal. Redarstvo je odmah znalo, da to jeden, z susedne občine notariuš dela i zato su njega vlovili. Za plaću delal je tajne pasuše.

Službena lovnja.

Göde i Mesterháza Maros-tordavarmegjijskih, občinah su se jako spovale divje svinje, koje su okolo občinah strašno velike kvare učinile. Poleg toga je tužba došla do varmegjiije. Varmegjiija je nato odredila veliku vadasiju na divje svinje.

Ali Angel čuvar bil je s dečecom i on je nad obodvemi svoja krila razprestel i tretji tjeđen obodva sretno dopelal u njihovo selo; i nut, kad je neutiešljiva mati, koje sreća je za celi život prividno bilo razorena, jednog jutra preko praga svoje kuće stupila, opazi pred pragom u zdrapine obleženo ležati svoje diete, posve iznemoglo i mršavo onesvešteno, a poleg njega mutnimi oči gore gledajućega, na pol mrtvog pudela. Jednu tacu je držal na prsiah dieteta, kak da mu hoće pulsusa pipati.

A sad . . . sad je moja pripoviest van, posve joj je konac, jer u čijem srcu ne titra veselje i neizmerna radost, čije oko nije od ganutja mokro, onomu nebi i onak mogel onu nebesku čud radosti roditeljah opisati, koja ih je pri sastanku svog dieteta obuzela.

Da se je Francek na skoro uporavil, se samo po sebi razumieva, a da je pudel, taj vierni sluga svog gospodara dobil do svoje smrti svoj stalen kruh i dosta mesa k tomu od Francekovih roditeljah, to mislim mi nije treba niti povedati, jer to mu je bila zaslužena plaća za njegovo dielo, koja se nesme niti čovieku a niti istomu živinčetu sustegnuti.

Em. Kollay.

Španjolski kralj je betežen.

Alfonz, španjolski kralj je betežen. Doktori pišeju, da se sprehladil tak, da je 3 dni vu postelji moral ostati. Po obrazu mu dohajaju osipi, koji difteritis svedočuju.

Rumenski kralj v Ruskim.

Károly rumenski kralj i Ferdinand knez su ove dane došli vu varaš Varšo. Knez i gradski zapovedniki su ga dočekali na kolodvoru. Banda mu je igrala. Večer je knez velikoga obeda dal.

Zdravje njegve Svečanosti.

Od više stranke se počel čuti glas, da njegov Svetčanost, rimski otec papa, je betežen tak, da višekrat omedljava. To je ne istina. Njegovo Svetčanost je već 89 let star i jako je slab osobito po leti. Vručina svakoga oslabi. Sada poljeg Rima vu svojim kaštelju stanuje.

Nekaj za kratek čas.

Vu jednim Medjimurskim selu su štacunaru Žigi obloke zpotrli.

Bil je krič i plač. Došli su žandari i veliki sudec. Zpitali su Žigu, občinare, strazu; zapisnika su zeli gori, ali sve za badav. Nije bilo moguće te magarce najti. Strašno se je resrdil Žiga, i na sve svēče je presegel, da si revolvera kupi . . . navči se strelati i ako se gdo još jedanput pokaže pred njegovom hižom, odmah ga strelji, kak psa.

Kupil si je revolvera, patrone; s jednom rečjom tak se oboružil, kak da bi čelu vadasiju hotel držati na ljudi. K tomu pak svaku nedelju i svaki svetek, kada su ljudi vu Božju hižu odišli, vezbal se vu strelanju. Poleg toga pak nije niti jednoga človeka pustil prije od sebe, doklam mu nije razložil i reztolnačil, kak dobroga revolvera ima i kak bistro zna strelati i da se sada niti dvanajst magarcov neboji.

Ljudi su smejuć poslušali ove reči, jerbo su znali, da Žiga niti na očala ne vidi dalje, kak mu je nos dugi i da mu ruka drvčje, kak svakomu pijancu.

Jeden lépi létni večer se dogodilo, da se Žiga malo duže spominal svojom dragom ženikicom, kak drugda.

Vu tem spomenku samo začujeju, da netko strahovitno ruži po vratu.

— Jaj meni! kriči mu žena, kraj nam je idu raubari! i s tem odbeži vu pečnicu. Poldi, koj je ravno tē nesrečen dan tam bil, hitro je pod postelju skočil.

— A Žiga?

Žiga je zgrabil revolvera, beži vun, onda pak kak mačka na najza. Na najzi je počel strahovito pucati iz revolvera i tuliti, kak mu je samo nad vusta vun vlezlo. Na veliki krič, zbežiju se skup ljudi, koji su navadni na večer pred hižami sedeti. Potereju vrata i vidiju, da jedno leto staro žrebe riče vu vrata i tak hoće svoga skupoga gazdu za obrok spomenuti. Da je to znalo žrebe, kaj svoga gazdu vu tak veliku silu stira, sigurno nebi bilo to učinilo.

I den-denes pitaju ljudi kuraznoga Žigu, gde mu je revolver?

Lili.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér*)

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes **Menneberg selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Hirdetések.

Zalaujvári utca 62. számú házban
egy. 2 szobából, konyhából stb.
hozzátartozókból álló

lakás

(esetleg garçon lakásnak)

f. évi szeptember hó 1-től

kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

SZELLES AMÁLIA urnő

ugyanott.

589 2—3

**Keveset használt és jó karban
levő egy**

nyitott és egy fedett kocsii

jutányos áron azonnal eladó.

**Bővebbet VINCZE MIHÁLY
kerékgyártónál Csáktornyan,**

588 3—3

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparczélokra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxydálási módszer szerint inoxydált szivattyúk rozsdáellen védve.

549 11—26

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű **tizedes százasos és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. **Embermérlegek, mérlegek házi használatra, bárommérlegek.** Commandit-társaság szivattyu és mérleggyártása.

W. GARVENS, Wien.

L. Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6 sz.

Külföldiség-polókat,
bolhák és konyharovarok ellen.

Zacherlin

Molyok és parasiták
ellen a háztartáson stb.

ZACHERLIN bámulatos hatásu!

felülmulhatlan biztosság és gyorsasággal pusztít mindennemű kártékony férget és azért a vévők milliói által dicsértetik és kerestetik.

Ismertető jelei a következők: 1. a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERL“ név.

Csáktornya :

Özv. Göncz Lajosné,
Gráner Testvérek,
Heinrich Miksa,
Todor Roza,
Stráhia Testvérek.

Perlak :

Kramarits Victor,
Sosterics Pál.

RAKTÁRAK:

Polstrau :

Robie Miksa

507 7—8

Alsó-Lendva :

Fuss Nándor,
Freyer Fülöp,
Arnstein Benő,
Freyer Lipót.

Egy használt jó állapotban
levő **Phaeton** és ugyan-
oly könnyű **kocsi** hely-
szüke miatt jutányos áron
eladó

gróf Dunay Hugónál
Stridón.

598

Egy keresztény, jó házból való
fiu, ki a magyar, német és horvát
nyelvet szóban és írásban bírja

tanulónak
azonnal felvétetik

HORVÁTH A.

fűszer, liszt és gyarmatáru kereskedésében
Varasdon.

597

SZIVATTYUKAT
házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési
és egyéb nyilvános czélokra *kéz-,
járgány és erőhajtásra.*

TÜZFECSKENDŐKET
városi, községi, gazdasági
és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Bűzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket, utczai öntöző-
kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

BUDAPESTI SZIVATTYU ES GÉPGYÁR

Részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPEST. VI., külső Váciut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

1918. 27-30

Nincs többé lábfájás

sem tyukszem, sem izzadó láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem
fagyos láb, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása
annak, ki cipőjét **Dr. Högyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest
talpbéléssel látja el.**

Párja egyszerű 60 kr., kettős vastagsága frt 1.20. Az asbest talpbétét kitűnőségét legjobban bizo-
nyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 pár szállított.
Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett külön 10 kr. franco. Felvilá-
gosítások és prospektusok, köszönetylvánítások ingyen.

Általános Asbestár-gyár betéti társaság, Budapest VI. Sziv-utca 18.

Viszonteladónak megfelelő árendemény.

524 17-50

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket,
— számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat,
műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.